

Žinau, kad šiuo metu gyvename milžiniškame informaciniame pertekliuje – nuo Gazos iki Ukrainos iki mūsų saugumo, Kinijos-JAV santykių, mūsų pačių ministrų, negebančių atsakyti kieno Krymas, kas pagrįstai mūsų dėmesį nuolatos traukia į šiuos didžiuosius klausimus. Dėl to mažiau rezonansiniams, bet ypatingai svarbiems klausimams iškyla didelis pavojus likti jūsų dėmesio šešėlyje. Ir manau, kad būtent taip ir yra su vienu ES įstatymu, viešojoje erdvėje geriau žinomu kaip #chatcontrol.

Pats turiu tris vaikus, todėl gerai žinau, kaip baugiai gali atrodyti rizikos, susijusios su vaikų prieiga prie interneto. Vulgarus turinys ant kiekvieno kampo, suaugę plėšrūnai ieškantys būdų prieiti prie vaikų, ir čia net nekalbant apie tradicines rizikas – priklausomybės nuo pačių ekranų su neribota turinio prieiga, kompiuterinių žaidimų ir taip toliau.

Todėl labai gerai suprantu, kodėl ES yra daug norinčių šias problemas spręsti, ypatingai kalbant apie baisiausias rizikas – nusikaltėlius ar sutrikusios psichikos žmones, ieškančius lengvai pažeidžiamų vaikų. Tai smeigia ir tiesiai į tėvų širdis, nes gyvenime turbūt neturime svarbesnės misijos, nei apsaugoti savo vaikus.

Tačiau politikos istorija yra kupina iniciatyvų, kurios vedinos kilnių norų, problemų ne tik neišsprendė, tačiau jas net ir paaštrino. Kaip tik tokia iniciatyva yra ir liūdnai pagarsėjusi vadinamoji ES chat control reguliacija, siūlanti įvesti masinį žinučių sekimą produktuose.

Visų pirma jos taikinyje yra neteisingas – nei whatsappas, nei signal nėra didžiausia problema, didžiausia problema yra vietos, kur renkasi vaikai – pokalbių kambariai, žaidimai su socialinėmis funkcijomis ir taip toliau, kurie atveria galimybes pikto kėslų turintiems žmonėms tikslingai megzti ryšius su vaikais be tapatybės patvirtinimo, žodžiu apsimesti bet kuo.

Antra, tūkstančiai ekspertų ir turbūt visos NVO, besispecializuojančios technologijų reguliavime, vienu balsu sako: yra nesuprantama, kaip tai turėtų efektyviai ir saugiai veikti technologiškai, juk reikės skenuoti begales žinučių.

Trečia, idėja, kad sudiegos masinio sekimo algoritmus į kiekvieną prietaisą Europoje, tai nėra masinis sekimas, nes monitoringą vykdys dirbtinis intelektas, atrodo, kaip bandymas pralįsti pro tam tikrą adatos skylę, ieškant sprendimų, kurie teoriškai nepažeidžia žmogaus privatumo, bet praktiškai – juk duomenys arba yra saugiai užrakinti nuo prieigos, arba nėra. Įsitikinimas, kad stebuklingais algoritmais galime išspręsti tokias bėdas, dvelkia technologiniu utopizmu.

Ketvirta, tai nesveika mūsų konkurencingumui. Signal programėlės atstovai jau pareiškė,

kad įvedus šį įstatymą jie apskritai pasitrauktų iš ES rinkos. Neabejoju, jie nebūtų tokie vieninteliai, ir tai tikrai nėra tik tuščias gąsdinimas, nes visas pasaulis urmu paskui tokius pasiūlymus tikrai sekti neskubės, kas ir taip sudėtingą technologinį įgyvendinimą gamintojams dar labiau apsunkina, nes sekimo priemonės turi veikti visiems europiečiams, net kai jie bendrauja su draugais užsienyje.

Galiausiai visa tema prasideda visiškai ne iš tos pusės. Pasaulis dabar aktyviai diskutuoja dėl to, kaip spręsti socialinių tinklų problemas. Australija yra geras pavyzdys – apribojo prieigą žmonėms iki 16 metų prie socialinių tinklų. Apie ėjimą panašiu keliu kalbėjo ir Ursula von Der Leyen per savo paskutinę metinę kalbą. Mes turime intelektualiai pajėgiausią reguliacinį aparatą pasaulyje, kuris bendradarbiauja su tūkstančiais akademinių, nevyriausybinių ir privačių organizacijų – išnaudokime tai ieškodami žymiai efektyvių sprendimų, kurie iš tiesų apsaugos nepilnamečius skaitmeninėje erdvėje. Dabar panašiau, kad šaudome į žvirblius iš patrankos.

Absoliučiai neketinu palaikyti šitos chat control iniciatyvos, jeigu jos galutiniame variante išliks bent kokios užuomazgos tokių neproporcingų ir abejotinių sprendimų. Tačiau šiuo metu yra žymiai svarbiau, kad tokią principinę poziciją užimtų mūsų vyriausybė Europos Taryboje, todėl visus raginu labai atkreipti dėmesį į šią iniciatyvą. Esu įsitikinęs, kad, esant poreikiui, paskutinį mūsų Europos Parlamente laimėsime.

